

Leerplan klas 1

De overgang van de kleuterklas naar de eerste klas is voor het kind een grote stap. Het heeft enige tijd nodig om te wennen. In het begin van het schooljaar zijn de kinderen nog in meer of mindere mate kleuter.

Tegen de kerst vindt de omslag plaats en worden alle kinderen echte eerste klassers. Ze verwerven zich een leerhouding en vaardigheden die niet meer 'kleuterachtig' zijn. Ze leren doelen na te streven. Hun motorische vaardigheden groeien waardoor het leren ook gemakkelijker wordt. Deze ontwikkeling van kleuter naar schoolkind wordt fysiek zichtbaar in de tandenwisseling.

Goede gewoontes

Prioriteit in de eerste klas is het vormen van goede klassengewoontes. Een groep kinderen, uit verschillende kleuterklassen afkomstig, moet immers vele jaren met elkaar een klas vormen. Net als in een gezin vormen gewoontes de basis voor deze 'samenleving'. Alle regels en gebruiken leren de kinderen al doende, net als thuis. Met name de eerste helft van het schooljaar staat in het teken van het aanleren van goede gewoontes en het vormen van een sociale eenheid.

Basisvaardigheden

Een succesvol leerproces veronderstelt een aantal basisvaardigheden waar ook in de kleuterklas al aandacht aan is besteed. Dat proces is bij aankomst in de eerste klas nog niet afgerond. Bijvoorbeeld de motorische vaardigheden, vooral de fijne motoriek die nodig is bij het schrijven. Daarnaast is een innerlijke leerhouding nodig, waardoor het kind bijvoorbeeld gericht kan luisteren naar een didactische instructie en zichzelf doelen kan stellen in het leerproces.

Vertelstof

De vertelstof van het eerste jaar bestaat uit Europese volkssprookjes zoals die door de gebroeders Grimm bijeen zijn gebracht.

Nederlandse taal

Uitgangspunten:

- Heldere, eenduidige, stapsgewijze instructie bij elk onderdeel ondersteunt met beelden. Op deze manier ervaren de kinderen plezier in het leerproces hetgeen meer rendement oplevert in de ontwikkeling.
- De aanpak is groepsgewijs. Alle kinderen zijn op de hoogte van de basisinformatie.
- Differentiatie vindt binnen elk kernonderdeel plaats naar moeilijkheid, meer of minder visuele of motorische ondersteuning (adaptief).

- Spelling krijgt vanaf het begin evenveel aandacht als lezen. Het leren schrijven van woorden vraagt eigen instructie- en oefenmomenten.
- Bestaande methodes worden omgezet naar een klanksynthese aanpak.
- In de niet-klankzuivere periode worden de woorden geordend op overeenkomstige lees-schrijfwijze met daaraan gekoppeld een regel of denkwijze.
- Ordening als denkkader zodat kinderen leren waarom woorden zo gelezen of geschreven moeten worden.
- Multi sensorieel: het visuele, motorische en auditieve kanaal wordt zoveel mogelijk ingeschakeld.

Het verwerven van de belangrijke (culturele) vaardigheden van lezen en schrijven geschiedt in de volgorde: eerst schrijven, dan lezen.

De kinderen leren het schrijven vanuit het tekenen en vormtekenen. Ze schrijven met waskrijtjes en (dikke) potloden. Deze ontstaan die vanuit een verhaal (beeld) en een tekening daarover, later vanuit de klank.

Als de kinderen de letters kennen gaat het leesonderwijs verder op basis van klankzuivere woorden.

Aan het einde van de eerste klas kunnen de meeste kinderen éénlettergrepige klankzuivere woorden lezen en schrijven.

Eenvoudige leesboekjes lezen ze zowel klassikaal als individueel.

Rekenen

Voor ons rekenperiode-onderwijs maken we tevens gebruik van de methodiek "Wizwijz".

De doelstelling is het leren van de vier basisbewerkingen: optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen met getallen onder de twintig. Daarbij gebruiken de kinderen eerst materiaal (steentjes, rekenrekjes etc.)

In het begin rekenen de leerlingen met Romeinse cijfers vanwege het sterk concrete karakter van deze cijfers. Later leren ze de Arabische cijfers 1, 2, 3, etc. Het rekenen oefenen ze met materiaal en op papier. Het sluit aan bij de praktische belevingswereld van het kind (realistisch rekenen). Het rekenonderwijs gaat steeds uit van het geheel, dat uiteen valt in delen ($20 = 7 + 13$, $20 = 5 + 15$, enz.). Later vormen de delen weer het geheel ($7 + 3 = 10$, $6 + 4 = 10$, enz.)

Heemkunde

In deze periode zijn de kinderen gewekt voor de wereld om hen heen: het gras, de bloemen, de stenen, de dieren, de sterren, de zon en de maan. Alles kan nog met elkaar spreken. Al in een sprookje is er verteld over hun grootsheid en de natuurwezens die er in werkzaam zijn. Daarnaast is er aandacht voor het beleven van de seizoenen waarbij veel naar buiten wordt gegaan en veel van de natuur de klas in wordt genomen.

Toneel

In de toneelperiode wordt een verhaal uit de vertelstof tot beeld gebracht.

Vanaf de kleuterklas leren kinderen zich presenteren. Het spelen van een toneelstuk is een van de middelen. Daarnaast is toneel spelen een activiteit die in dienst kan staan van de verwerking van een jaarfeest, vertelstof of leerstof. Deze toneelstukken worden opgevoerd voor de ouders en medeleerlingen. De school beschikt daarvoor over een goed geoutilleerde zaal met podium.

Verkeer

De Bernard Lievegoed School neemt deel aan de regionale verkeersgroep ROVL.

Vreemde talen

De kinderen krijgen lessen in Engels en Duits of Frans. Het doel is de kinderen te laten kennismaken met de klankwaliteit van die taal door middel van versjes, liedjes, spelletjes en spraakoefeningen.

Kunstzinnige activiteiten

Afwisseling van inspanning en ontspanning geeft gezondheid. Kunstzinnig bezig zijn maakt het hart sterk. Onder deze noemer horen: tekenen, schilderen, boetseren met bijenwas, muziek (waaronder zingen, blokfluiten en soms lier spelen), toneel, kring- en ritmische spelen. De kunstzinnige vakken, zoals in onderstaand omschreven, vormen geen losstaande lessen maar staan in verbinding met de zaakvakken en sociaal-emotionele ontwikkeling en het pedagogische klimaat in de klas.

Handwerken

Op de vrijeschool wordt meestal de term handwerken gebruikt in plaats van textiele werkvormen omdat deze term uitdrukking geeft aan de betekenis van de hand in de vormgeving van het menselijk bestaan. In de handwerklessen worden werkstukken gemaakt van wol, vilt en textiel. Dit materiaal is soepel en natuurlijk. Het is een goede aanvulling op de andere vakken en kan daarmee bijdragen aan de ontwikkeling van het kind.

Hoofdactiviteit in klas 1 is breien. De kinderen leren breien met dikke wol en houten pennen. Ze breien bijv. een kabouter of een bal. Verdere activiteiten zijn: eenvoudige knoopoefeningen en vingerhaken.

Vormtekenen / schilderen

Het vak vormtekenen staat in de eerste klas voornamelijk ten dienste van het schrijven. De kinderen werken met rechte en ronde lijnen, ritmische herhalingen van lijnen die figuren vormen, en ook vierkanten, cirkels en driehoeken. Bij het schilderen gaat het om een kleurenspeel, niet om een concrete voorstelling.

Eurithmie

In de eurithmieles wordt gewerkt met sprookjes en kleine verhaaltjes. De karakters van de sprookjes worden uitgebeeld door middel van gebaren. De muziek is geheel ondersteunend bij het verhaal. Er wordt hoofdzakelijk vanuit de kring gewerkt. Eurithmie werkt ondersteunend bij fysieke en motorische ontwikkeling. Daarnaast aan ruimtelijke oriëntatie.